

Verslag van de Jaarvergadering Wereldbank 2025 in Washington D.C.

In de week van 13 tot en met 18 oktober 2025 vond de Jaarvergadering van de Wereldbank ('de Bank') en het Internationaal Monetair Fonds ('IMF') plaats in Washington D.C.

Sinds de Voorjaarsvergadering van de Bank eerder dit jaar in april zijn de geopolitieke onzekerheden en economische onvoorspelbaarheden niet afgenomen. Tegen deze achtergrond is tijdens de Jaarvergadering opnieuw gekozen voor werkgelegenheid (*Foundations for Growth and Jobs*) als hoofdthema. De keuze voor een relatief neutraal onderwerp weerspiegelt de wens van de Bank om, juist in tijden van geopolitieke spanningen, te zoeken naar een onderwerp dat op breed draagvlak onder de aandeelhouders kan rekenen. De Bank lijkt sinds april wel in rustiger vaarwater terecht te zijn gekomen, mede doordat de Verenigde Staten, de grootste aandeelhouder, actief betrokken blijft. Tijdens de jaarvergadering zette de Amerikaanse Minister van Financiën Scott Bessent zijn visie op de Bretton Woods instellingen uiteen in een verklaring.¹ Hierin gaf hij aan dat de VS wil dat de Wereldbank zich sterker richt op het kernmandaat, met meer aandacht voor steun aan lage-inkomenslanden ten opzichte van middeninkomenslanden.

Het *Development Committee* ('DC'), het overlegorgaan van de Bank op ministerieel niveau, is voor de achtste achtereenvolgende keer niet tot een gezamenlijke slotverklaring gekomen, omdat sinds het uitbreken van de oorlog in Oekraïne onenigheid bestaat over de bewoording van de Russische aanvalsoorlog in Oekraïne. Daarnaast was er geen overeenstemming over het opnemen van een verwijzing naar klimaat- en genderbeleid. Tot slot bestond een verschil van mening over de status van China als middeninkomensland (de zogenaamde '*graduation*'). In plaats van een gezamenlijke slotverklaring is een voorzittersverklaring (*Chair's Statement*) uitgebracht – een alternatief voor een communiqué dat geen unanimité vereist.

Wereldbank Development Committee

Tijdens het *Development Committee* benadrukte president Ajay Banga dat werkgelegenheid niet langer moet worden gezien als een gevolg van het werk van de Bank, maar als het centrale doel ervan. Banen geven mensen waardigheid, betekenis en economische zekerheid. Om die ambitie waar te maken, stelde hij een strategisch kader voor, dat bestaat uit de volgende pijlers: investeren in infrastructuur en vaardigheidsopbouw; zorgen voor voorspelbare regelgeving en een goed ondernemingsklimaat; en het mobiliseren van privaat kapitaal. Daarnaast ging de president in op de rol van de private sector en de noodzaak van samenwerking tussen overheden, bedrijven en ontwikkelingspartners. Financiering is hierbij niet de enige opgave: het organiseren van systemen die kleinschalige boeren, producenten en ondernemers verbinden met waardeketens en markten – zodat productiviteit stijgt, werk ontstaat en inkomens toenemen – is minstens zo'n grote uitdaging. In dit licht zou de Bank zich moeten herpositioneren als een meer efficiënte en flexibele organisatie, die concrete resultaten levert op het gebied van banen en groei. Het kabinet verwelkomt deze focus op werkgelegenheid, die complementair is aan de ontwikkelingsfunctie van de Bank en in lijn is met prioriteiten van het Nederlandse ontwikkelingsbeleid.

In mijn toespraak bij het *Development Committee*² vroeg ik bijzondere aandacht voor de landen binnen de Nederlandse kiesgroep, met name voor Oekraïne, en onderstreepte dat Nederland Oekraïne onverminderd blijft steunen bij wederopbouw en economische stabilisatie. Ik benadrukte daarnaast de rol van de Wereldbank als onmisbare schakel in het bevorderen van mondiale welvaart en stabiliteit, juist door zich te richten op haar kernmandaat van duurzame economische groei en werkgelegenheid. Een goed functionerende Wereldbank draagt bovendien bij aan stabiliteit in kwetsbare regio's en voorkomt dat crises elders directe gevolgen hebben voor Europese veiligheid, migratie en energiezekerheid.

In lijn met de interventie van president Banga beklemtoonde ik dat goed functionerende infrastructuur, een voorspelbaar ondernemingsklimaat, het mobiliseren van privaat kapitaal en

¹ [Statement from U.S. Secretary of the Treasury Scott Bessent for the World Bank Development Committee and IMF International Monetary and Financial Committee | U.S. Department of the Treasury](#)

² [Statement by H.E. Aukje de Vries](#)

digitale transformatie de belangrijkste voorwaarden zijn voor structurele ontwikkeling. Daarbij ligt de verantwoordelijkheid in de eerste plaats bij de klantlanden zelf: economische weerbaarheid vraagt om een solide belastinginning, prudent schuldenbeheer en effectief bestuur. Nederland blijft nadrukkelijk inzetten op meetbare resultaten en financiële efficiëntie, met als doel de zelfredzaamheid van klantlanden te versterken.

Tussen aandeelhouders bestond brede overeenstemming over de prioriteiten van de Bank en werd het proces van stemrechtherziening (zgn. *Shareholding Review*) benoemd.³ Dit is een proces waarbij de Bank elke vijf jaar de verdeling van stemrechten tussen landen herbekijkt. Enkele landen riepen op om dit gevoelige proces voort te zetten, terwijl anderen pleitten voor een snelle afronding ervan, omdat een consensus over herziening onhaalbaar lijkt. In dit proces maakt het kabinet zich, conform motie Hirsch (26 150-233), onder andere hard voor het zogeheten *Voice*-spoor. Dit richt zich op het versterken van de capaciteit, invloed en betrokkenheid van lage-inkomenslanden in het bestuur en de besluitvorming van de Bank, onder meer door uitbreiding van de capaciteit van Afrikaanse kiesgroepen in de Raad van Bestuur (zoals extra adviseurs), versterking van personele vertegenwoordiging uit het mondiale zuiden, en nauwere samenwerking met denktanks en kennisinstellingen uit ontwikkelingslanden, zodat deze perspectieven beter worden meegenomen bij de programmering en beleidsvorming van de Bank.

In bilaterale gesprekken met het management van de Bank heb ik het belang van samenwerking met de private sector, in het bijzonder met Nederlandse bedrijven en kennisinstellingen, benadrukt. Mede gezien de wereldwijde druk op ontwikkelingsfinanciering, zal de rol van de private sector en private investeringen in de komende jaren nog groter moeten worden. Hierbij heb ik waardering uitgesproken voor de recente hervorming van het aanbestedingsraamwerk van de Bank. Deze hervormingen – zoals vroegtijdige marktconsultaties en de verplichte weging van kwaliteit bij tenders – gelden inmiddels als *best practice* onder multilaterale ontwikkelingsbanken en geven invulling aan verzoeken van aandeelhouders zoals Nederland. De maatregelen versterken innovatie, integriteit en doelmatigheid in de projectuitvoering, waardoor de impact van publieke middelen verder toeneemt. Naast de hervorming van het eigen aanbestedingsraamwerk is het wenselijk dat de Bank verder inzet op harmonisatie met regionale ontwikkelingsbanken, zoals de Afrikaanse Ontwikkelingsbank. Deze afstemming bevordert de efficiëntie bij gezamenlijke financieringen en vergroot de voorspelbaarheid voor uitvoerende partijen.

Het betrekken van de private sector speelde ook een prominente rol tijdens deze Jaarvergadering. Een nieuwe en innovatieve manier waarop met name de private financieringstak van de Bank, de IFC, dit wil bewerkstelligen, is via het zogenoemde *originate to distribute*-model. Hierbij worden investeringen niet op de balans van de Bank gehouden, maar verpakt en doorverkocht aan institutionele investeerders. Dit initiatief staat bij de IFC bekend als het *Emerging Markets Securitization Programme*. Nederlandse investeerders, zoals FMO en ILX, werken al intensief samen met de IFC en zijn goed gepositioneerd om een belangrijke rol te spelen in deze ontwikkelingen.

Oekraïne

Tijdens de “8ste Ministeriële Rondetafelbijeenkomst over Steun aan Oekraïne”, waarbij de minister van Financiën namens Nederland het woord voerde, werd opnieuw brede steun uitgesproken voor Oekraïne in het kader van de al ruim 3,5 jaar voortdurende Russische aanvalsoorlog. Ook Nederland heeft aangegeven Oekraïne politiek, militair, financieel en moreel actief en onverminderd te steunen in een tijd van oorlog, herstel en wederopbouw, zolang als dat nodig is. In veel bilaterale gesprekken kwam de vraag aan bod hoe de nog ongedekte Oekraïense financieringsbehoefte de komende jaren kan worden overbrugd. Het IMF overweegt een nieuw programma voor Oekraïne en in verschillende fora is gesproken over het voorstel van de Europese Commissie om reparatieleningen te verstrekken op basis van bevroren Russische tegoeden.

³ [2025 Shareholding Review - Progress Report](#)

International Development Association

Aansluitend aan de Jaarvergadering vond op 19 oktober een bijeenkomst van de IDA-afgevaardigden plaats. Het management stond stil bij de implementatie van het IDA21 pakket en keek vooruit op de financiële efficiëntie van IDA. Nederland heeft, in lijn met de inzet rondom het IDA21 pakket, gepleit om richting de tussentijdse evaluatie van IDA21 ook naar de verdeelsleutel voor landenallocaties te kijken. Nederland benadrukt hier het belang van de koppeling van allocatie van middelen aan behaalde resultaten, om zo te waarborgen dat IDA ambitieuze hervormingsagenda's in klantlanden ondersteunt. Dit draagt tevens bij aan een zo doelmatig mogelijke inzet van belastingmiddelen.